

MIS ON SIS II?

Teise põlvkonna Schengeni infosüsteem on suuremahuline IT-süsteem, mis toetab siseriikliku julgeoleku tagamist ja infovahetust tagaotsitavate inimeste ja esemete kohta. SIS II kasutajad on riiklikud politsei-, piirikontrolli-, tolli-, viisa- ja kohtuasutused. Kuna Schengeni ala sisepiiridel ei teostata piirikontrolli ning inimesed ja kaubad võivad vabalt liikuda, siis kasutatakse SIS II ühe meetmena inimeste turvalisuse tagamiseks ja piiriülese kuritegevusega võitlemiseks.

SIS II aitab riiklikel ametkondadel jagada infot oma Euroopa kolleegidega, teostada piirikontrolli ning võidelda piiriülese kuritegevuse ja terrorismiga. SIS II aitab kaasa sisejulgeoleku tagamisele Euroopas, järgides andmekaitseõudeid. 2015. aasta lõpuks sisaldas SIS II üle 63 miljoni hoiatusteate ning SIS II abil oli leitud üles enam kui 156 000 tagaotsitavat isikut või varastatud objekti.

Schengeni ala sisepiiridel ei kohaldata piirikontrolli. See võimaldab inimeste ja kaupade vaba liikumist Euroopas ning annab EL-ile ja tema kodanikele mitmeid olulisi eeliseid. Schengeni ala koosneb 26 riigist: 22 EL-i liikmesriigist ja neljast assotsieerunud riigist (s.t. Island, Norra, Šveits ja Liechtenstein). 2015. a seisuga kasutab SIS II riiki: Schengeni ala 26 riiki ning Bulgaaria, Rumeenia ja Suurbritannia.

KUIDAS SIS II TÖÖTAB?

Euroopa riigi õiguskaitseasutus saadab välja hoiatusteate, kirjeldades otsitavat isikut või objekti. Hoiatusteade saadetakse SIS II kesksüsteemi, mis edastab selle kohe kõikidesse SIS II siseriiklikesse süsteemidesse. Teade annab teiste riikide korra- ja õiguskaitseametnikele järgmist infot:

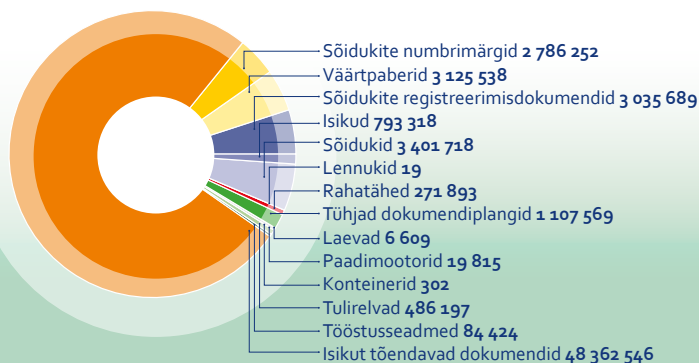
1. tekkinud olukord (nt tagaotsitav isik on ohtlik või on tuvastatud kadunud isiku asukoht);
2. rakendatav meede (nt arreteerimine, kaitse osutamine või erikontrolli läbiviimine);
3. milliste ametkondadega tuleks ühendust võtta täiendava abi saamiseks.

SIS II LISANDVÄÄRTUS

Schengeni infosüsteemi abil on võimalik:

- suurendada inimeste julgeolekut Euroopas, parandades infovahetust siseriiklike ametkondade vahel, nagu näiteks politsei, piirivalve ja toll;
- jagada statistiliste ja tehniliste raportite kaudu teavet süsteemi kasutamise kohta;
- kaitsta üksikisiku õigusi, järgides andmetele ligipääsu, hoiatuste säilitusaja, andmete kvaliteedi ja infoturbe reegleid.

HOIATUSTE TÜÜBID

Allikas: SIS II 2015. a avalik statistika (eu-LISA, 2016)

KELLEL ON LIGIPÄÄS SIS II-LE?

- Õiguskaitseasutustel
- Piirivalveasutustel
- Tolliasutustel
- Kohtutel, viisasad väljastavatel asutustel ja autoregistrikeskustel
- Europolil ja Eurojustil (juurdepääs üksnes nende mandaadiga vahetult seotud andmetele)

MILLIST TEAVET SÄILITATAKSE SIS II-S?

SIS II sisaldab infot järgmiste isikute kohta:

- kes võivad olla seotud raskete kuritegudega;
- kellel ei pruugi olla õigust siseneda Schengeni alale või seal viibida;
- kelle identiteeti on kuritarvitatud;
- keda otsitakse kohtumenetluses osalemise eesmärgil;
- kes on teadmata kadunud (nii täiskasvanud kui alaealised).

SIS II sisaldab ka andmeid varastatud või kadunud esemete kohta nagu näiteks:

- sõidukid
- tulirelvad
- lennukid
- laevad
- tööstusseadmed
- isikut tõendavad dokumendid
- krediitkaardid
- rahatähed

KUIDAS KAITSTAKSE ISIKUANDMEID?

SIS II ei sisalda inimeste kohta tundlikku infot nagu näiteks rassiline või etniline päritolu, poliitilised vaated, usulised või filosoofilised tõekspidamised, ametiühingusse kuulumine ega tervist või eraelu puudutavad andmed. Sellegipoolest peab SIS II-s säilitatavate andmete töötlemine toimuma kooskõlas vastavate andmekaitseõuetega.

Andmed on kaitstud igal sammul. SIS II kasutavad riiklikud ametkonnad kontrollivad nende poolt süsteemi sisestavat infot. Nii eu-LISA kui ka Euroopa Komisjon rakendavad meetmeid, et tagada SIS II andmete füüsiline kaitse.

SIS II järelevalve koordineerimisrühm, mis koosneb iga liikmesriigi andmekaitseinspektsiooni esindajast ja Euroopa andmekaitseinspektorist, tagab SIS II andmete töötlemise vastavalt andmekaitsereeglitele. Isikuandmete kaitse tagamiseks teostab Euroopa andmekaitseinspektor järelevalvet andmete töötlemise üle SIS II kesksüsteemis ja siseriiklikud andmekaitseasutused teostavad järelevalvet riiklike ametkondade poolse andmetöötuse üle.

Kõikidel inimestel on õigus saada teavet nende kohta SIS II-es salvestatud andmete kohta ning taotleda, et ebatäpsused parandataks või ebaseaduslikult säilitatavad andmed kustutataks. Seda protsessi haldavad riiklikud andmekaitseasutused.

eu-LISA: AITAB KAASA INIMESTE VABALE LIIKUMISELE

eu-LISA on Euroopa agentuur, mis tagab SIS II ja selle turvatud andmesidevõrgu ööpäevaringse haldamise. eu-LISA vastutab süsteemi pideva hooldamise ja arendamise eest, järgides rangelt vastavaid turvalisuse ja andmekaitse määrusi. Agentuur pakub riiklikele ametkondadele koolitusi Eurodac kasutamise kohta, annab välja statistikat ja raporteid ning jälgib arenguid vastava teadusuuringute valdkondades.

Lisaks SIS II-le, siseriikliku julgeoleku ja õiguskaitsealase koostöö suurimale infosüsteemile, haldab eu-LISA veel kahte süsteemi:

- Eurodac – infosüsteem, mille abil kogutakse ja töödeldakse Euroopas varjupaika taotlevate isikute digitaliseeritud sõrmejälgi ja
- Viisa infosüsteemi (VIS) – infosüsteem, mis võimaldab Schengeni liikmesriikidel vahetada kolmandate riikide kodanikke puudutavat viisainfot.

eu-LISA aitab infosüsteemide haldamisega kaasa EL-i sisejulgeoleku tagamisele ning toetab varjupaiga-, rände- ja piirihalduspoliitika elluviimist. Need tegevused aitavad tagada vabadust elada, töötada ja reisida turvaliselt kogu Schengen alal.

Aastal 2015 viis eu-LISA koostöös liikmesriikidega läbi e-piiride pilootprojekti, et hinnata uute tehnoloogiate rakendamist Euroopa välispiiridel ja anda seadusandjale infot uute biomeetriliste tunnuste kasutuselevõtu võimalikkuse kohta. See on asetanud eu-LISA nende ametkondade hulka, kelle ülesandeks on aidata kaasa tugevama ja arukama andmehaldusarhitektuuri loomisele EL-i piirikontrolli ja -turvalisuse valdkonnas. eu-LISA keskendub olemasolevate IT-süsteemide koostalitlusvõime suurendamisele ning uute IT-süsteemide arendamisele koostöös liikmesriikidega. eu-LISA peakontor asub Tallinnas

(Eestis), infosüsteemide operatiivjuhtimine toimub Strasbourg'is (Prantsusmaal) ning varuandmekeskus paikneb Sankt Johann im Pongaus (Austrias). Lisaks on eu-LISA-I esindus Brüsselis (Belgias).

SIS II TÖÖS

Anne auto varastati tema kontori juurest Brüsselis. Poolas pidas politsei auto kiiruse ületamise eest kinni. Kontrollides auto andmeid viisid politseiametnikud läbi rutiinse kontrolli SIS II-s. Tänu Belgia politsei väljastatud hoiatusteadele teadsid nende poola kolleegid, et auto on varastatud ning konfiskeerisid auto, et see Annele tagastada.

PÕHIANDMED

- **29 Euroopa riiki** kasutavad SIS II
- 2015. a lõpuks sisaldas SIS II üle **63 miljoni hoiatusteate**
- Aastatel 2014 kuni 2015 **kasvas hoiatusteade kogu arv rohkem kui 13%**
- 2015. aastal **loodi, uuendati või** kustutati keskmiselt 2 400 hoiatusteadet tunnis
- 2015. aastal **registreeriti rohkem kui 156 000 kokkulangevust**

Lisateavet leiate siit

Külasta
www.eulisa.europa.eu

Jälgi meid
 @EULISA_agency
 /agencyeulisa

Käesoleva trükise sisu ei pruugi kajastada eu-LISA seisukohti ja arvamusi.

Print	PDF
ISBN 978-92-95208-29-2	ISBN 978-92-95208-26-1
doi:10.2857/919519	doi:10.2857/327335
EL-01-16-440-ET-C	EL-01-16-440-ET-N

© Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks, 2016 – Paljudamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale. *Printed in Belgium*

eu-LISA: aitab tagada kodanike turvalisust

